

Školní vzdělávací program ZŠS – vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

Cíle vzdělávání

Ve vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami v základní škole speciální usilujeme o naplnění těchto cílů:

- **osvojit si základní hygienické návyky a činnosti týkající se sebeobsluhy**
- **rozvíjet pohyblivost žáků a snažit se o dosažení co nejvyšší možné míry jejich samostatnosti a orientace ve vztazích k okolí**
- **vést žáky k rozvíjení komunikačních dovedností využíváním systémů alternativní a augmentativní komunikace**
- **rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat s blízkými osobami a vykonávat jednoduché úkony**
- **vést žáky k vytváření pozitivních vztahů ke spolužákům a k začlenění do kolektivu**
- **připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako samostatné osobnosti**
- **vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city**
- **rozvíjet pozornost, vnímavost a poznání**

Vzdělávací oblasti

Vzdělávací obsah základního vzdělávání žáků s nejtěžšími formami mentálního postižení je rozdělen do pěti vzdělávacích oblastí, které jsou pojaty odlišně, stejně jako metody a formy práce i speciálně upravené podmínky. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním či více vzdělávacím oborem, které lze spojovat do vyučovacích bloků nebo vyučovat samostatně:

- **Člověk a komunikace** (Rozumová výchova, Řečová výchova)
- **Člověk a jeho svět** (Smyslová výchova)
- **Umění a kultura** (Hudební výchova, Výtvarná výchova)
- **Člověk a zdraví** (Pohybová výchova, Zdravotní tělesná výchova)
- **Člověk a svět práce** (Pracovní výchova)

Učební plán

Tabulace učebního plánu

Vzdělávací oblast	Vzdělávací předmět	Zkratka	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	Časová dotace
Člověk a komunikace	Rozumová výchova	RV	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
	Řečová výchova	ŘV	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	SV	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50
Umění a kultura	Hudební výchova	HV	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
	Výtvarná výchova	VV	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
Člověk a zdraví	Pohybová výchova	POV	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
	Zdravotní tělesná výchova	ZTV	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	PV	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20
	Disponibilní hodina					1	1	1	1	2	2	2	10
Povinná týdenní časová dotace			20	20	20	21	21	21	21	22	22	22	210
Celkem			210										

Poznámky k učebnímu plánu

V rámci disponibilních hodin je posílena časová dotace u předmětu Pracovní výchova.

Výuka probíhá formou vyučovacích hodin i vyučovacích bloků, ve kterých je sdruženo více předmětů v poměru, který odpovídá časové dotaci předmětů pro jednotlivé ročníky. Režim dne obsahuje pravidelné střídání výuky a odpočinku či hry. Některé činnosti probíhají ve skupině a některé jako individuální výuka.

Vyučování se nerealizuje pouze ve třídě, ale obsahuje také učení v blízkém okolí (vycházky, nákupy, divadelní představení atd.)

V IVP umožňujeme úpravu týdenní časové dotace podle individuálních potřeb a zdravotního stavu žáků.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Rozumová výchova

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Rozumová výchova je obsahově totožný se vzdělávacím oborem Rozumová výchova, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a komunikace. Jeho úloha ve vzdělávacím procesu je důležitá, prolíná všemi předměty, umožňuje žákům najít a rozvíjet vhodnou formu komunikace s okolím. Snažíme se o dosažení a rozvíjení rozumových schopností žáků na optimální možné úrovni.

Cílem vyučovacího předmětu je uplatňování základních hygienických a sebeobslužných dovedností a rozvíjení samostatnosti při každodenních činnostech, osvojení základů orientace, rozvíjení poznávacích schopností, osvojení základů psaní hůlkového písma

Obsah vyučovacího předmětu **Rozumová výchova** je rozdělen na tematické okruhy:

- *Rozvíjení poznávacích schopností*
- *Rozvíjení logického myšlení a paměti*
- *Rozvíjení grafických schopností*

Vyučovací předmět je realizován v 1. – 10. ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu jsou uplatňovány k utváření klíčových kompetencí tyto postupy, metody a formy:

1. *Kompetence k učení*

- přistupujeme k žákům individuálně, dle jejich potřeb a možností upravujeme metody a strategie učení
- prostřednictvím přiřazování, třídění a výběru na pokyn vedeme žáka k porozumění pojmům, znakům a symbolům.
- využíváme strukturované úkoly, názorné pomůcky, makety, činnostní učení, globální čtení, sociální čtení a sociální počty

2. *Kompetence k řešení problémů*

- pro každého žáka vytváříme strukturovaný režim dne v takové symbolické podobě, která odpovídá jeho stupni porozumění a tím podporujeme jeho časovou orientaci
- využíváme různé rituály pro zahájení a ukončení činnosti

3. *Kompetence komunikativní*

- vedeme žáky k určité reakci na své jméno, souhlas či nesouhlas

4. *Kompetence sociální a personální*

- prostřednictvím her vytváříme u žáka obraz a uvědomování si své osoby prostřednictvím svého těla
- učíme žáky navazovat spolupráci se svými učiteli, asistenty a spolužáky

5. *Kompetence pracovní*

- dbáme u žáka na osvojení nejjednodušších hygienických návyků a sebeobsluhy v rámci jeho možností

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu		
ROZUMOVÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo
<p>ROZVÍJENÍ POZNÁVACÍCH SCHOPNOSTÍ</p> <p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmenovat části svého těla případně na ně ukázat • reagovat na oslovení jménem, znát své jméno • znát členy své rodiny • poznat své spolužáky i učitele, podle schopností je oslovovat jménem • vnímat různé podněty a reagovat na ně • orientovat se ve vztazích k nejbližšímu 	<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznat a pojmenovat základní části svého těla • správně ukázat části těla • poznat a pojmenovat základní druhy ovoce, zeleniny, oblečení, předmětů, zvířat, různých činností na obrázcích, modelech a ve skutečnosti • reagovat na oslovení jménem, znát své jméno, rozumět pojmu „já“ • znát členy své rodiny • poznat své spolužáky a učitele • vnímat různé podněty a reagovat na ně • orientovat se ve vztazích k prostředí, 	<ul style="list-style-type: none"> • části těla a jejich pojmenování nebo označení pomocí AAK • základní druhy ovoce, zeleniny, oblečení, předmětů, zvířat, různých činností na obrázcích, modelech a ve skutečnosti, vycházky do okolí • poznávání sebe sama v zrcadle a na fotografii • komunikační hry s oslovováním • poznat své jméno v tištěné podobě • rodina, jména členů rodiny • spolužáci, učitelé, rozlišení chlapec x dívka • senzomotorika – vnitřní vnímání • psychomotorika – vnímání okolního prostředí

<p>prostředí, denním časovém rozvrhu; vnímat prostor</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznat a používat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti • vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže • řadit obrázky podle zadaných kritérií <p>ROZVÍJENÍ LOGICKÉHO MYŠLENÍ A</p>	<p>denním časovém rozvrhu, vnímat prostor</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu • poznat a používat předměty denní potřeby, • uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti • vnímat a uspokojovat základní životní potřeby • sdělit své potřeby nebo i pocity, dle možností upozornit na zdravotní potíže • řadit a třídit předměty či obrázky podle zadaných kritérií 	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik orientace v prostorách školy (třída, šatna, jídelna, tělocvična apod.) a v blízkém okolí školy • nácvik orientace v čase (roční období, části dne) • pojmy – den, noc; ráno, poledne, večer; bylo, bude • strukturovaný denní režim • sebeobslužné, hygienické a stravovací návyky • poznávání a aktivní označení (verbálně nebo AAK) předmětů denní potřeby • přiřazování předmětů denní potřeby k činnosti (co potřebujeme k....) • péče o zdraví, zdraví a nemoc • uvědomování si vlastního těla a svých potřeb • nácvik vyjadřování svých potřeb, pocitů přijatelným způsobem • třídění a řazení předmětů nebo obrázků podle různých kritérií
---	--	--

<p>PAMĚTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • koncentrovat se na určitou činnost • rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků • zvládnout složení dějových obrázků • orientovat se na stránce, na řádku • číst vybraná písmena a krátká slova 	<ul style="list-style-type: none"> • koncentrovat se na určitou činnost • rozlišovat velikost a tvary • nacházet dvojice obrázků • zvládnout složení dějových obrázků • orientovat se na stránce, na řádku, v sloupci • číst vybraná písmena a krátká slova 	<ul style="list-style-type: none"> • manipulační činnosti • poslech básně, písně, krátkého vyprávění (pohádka) • třídění a přiřazování předmětů podle různých znaků • přiřazování dvojic obrázků (logické dvojice – co patří k sobě) • syntetické činnosti – půlené obrázky, jednoduché puzzle, poznávání neúplných obrázků • řazení dvou obrázků; pojmy nejdříve, potom • řazení tří obrázků – běžné denní činnosti, pohádka • cvičení zrakové a sluchové paměti • základní časové vztahy a orientace v čase • grafická a manipulační cvičení a manipulační činnosti • vytváření asociací slovo = osoba, věc, činnost, zobecňování (jablka, hrušky = ovoce)
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • opakovat slova a krátké říkanky; reprodukovat krátký text; vyprávět podle obrázků • přiřazovat číslce počtu prvků <p>ROZVÍJENÍ GRAFICKÝCH SCHOPNOSTÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • uchopit a udržet podaný předmět <ul style="list-style-type: none"> • uchopit tužku, štětec nebo jiné 	<ul style="list-style-type: none"> • opakovat slova a krátké říkanky • reprodukovat krátký text, vyprávět podle obrázků • přiřazovat číslce počtu prvků a naopak • uchopit a udržet podaný předmět • uchopit tužku, štětec nebo jiné 	<p>konkretizace (ovoce = jablko, hruška) abstrakce (barva, počet)</p> <ul style="list-style-type: none"> • přiřazování, třídění, poznávání a čtení písmen • nácvik čtení – globální metoda, sociální čtení, piktogramy – čtení slov, vět s obrázky, obrázkových textů • říkanky, básničky, krátké texty • představa počtu, číselná řada • přiřazování, třídění, porovnávání a poznávání číslc, posloupnost číslc • přiřazování počtu k číslci a číslce k počtu • sociální počty • rozvíjení hrubé i jemné motoriky, cvičení dlaní, prstů, uchopování předmětů • manipulační činnosti s předměty
---	---	--

<p>psací náčiní</p> <ul style="list-style-type: none"> • nakreslit různé druhy čar • poznat grafickou podobu písmen • napsat několik vybraných tiskacích písmen a číslic • poznat základní geometrické tvary 	<p>psací náčiní</p> <ul style="list-style-type: none"> • nakreslit různé druhy čar • poznat grafickou podobu některých písmen • napsat vybraná tiskací písmena a číslice • poznat základní geometrické tvary 	<ul style="list-style-type: none"> • cvičení dlaní, prstů uchopování předmětů, manipulační činnosti s předměty • špetkový nebo kompenzační úchop • uvolňovací cvičení ramenního a loketního kloubu, zápěstí a prstů • kreslení na svislou a vodorovnou plochu různým materiálem • čáry (svislé, vodorovné, šikmé), spojování dvou bodů, horní a dolní oblouk, vlnovky, smyčky, klubíčko • písmena – pojem, tvarové prvky tiskacích písmen, první písmeno jména • řazení písmen na řádek • písmena – hůlkové písmo, číslice • psaní vlastního jména (obtáh, spojování bodů) • psaní na řádek • poznávání a přiřazování základních geom. tvarů - kruh, čtverec, trojúhelník, obdélník • skládání obrázku z geom. tvarů na předlohu
--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu

Řečová výchova

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Řečová výchova je obsahově totožný se vzdělávacím oborem Řečová výchova, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a komunikace. Jeho úloha je důležitá, vede žáky k rozvíjení slovní zásoby, řečových schopností, komunikačních dovedností, k vnímání a chápání různých jazykových sdělení.

Pro žáky, u nichž je verbální komunikace omezena nebo zcela nemožná, jsou určeny Augmentativní a alternativní komunikační systémy. Tyto systémy napomáhají překonávat komunikační bariéry, dorozumívat se se svým okolím, vyjadřovat své potřeby a přání, reagovat na podněty. Využití netradičních speciálních metod a technik umožňuje žákům přístup ke vzdělání a jeho zvládnutí v rámci individuálních možností.

Cílem vyučovacího předmětu je rozvíjení řečových schopností, případně osvojení komunikačních dovedností za použití netradičních metod komunikace (např. sociální čtení, piktogramy, nonverbální komunikační metody).

Obsahem vyučovacího předmětu **Řečová výchova** je tematický okruh:

· *Rozvíjení komunikačních dovedností*

Vyučovací předmět je realizován v 1. – 10. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu jsou uplatňovány k utváření klíčových kompetencí tyto postupy, metody a formy:

1. *Kompetence k učení*

- podle individuální úrovně žáka vedeme k porozumění jednoduchým pojmům, znakům, symbolům a k jejich aktivnímu používání
- vedeme žáka k napodobování předvedených pohybů a činností za pomoci cvičení motoriky mluvidel, mimiky a jednoduchých gest
- žák se učí poznávat a rozlišovat základní piktogramy pomocí metod AAK a sociálního čtení
- využíváme smyslové, didaktické hry pro rozvoj paměti a porozumění žáka

2. *Kompetence k řešení problémů*

- žáka nezahlcujeme množstvím informací, používáme krátké věty podpořené gestem nebo obrázkem a tím se žák učí chápat a plnit jednoduché příkazy
- využíváme jazykové hry a komunikační situace a přenášíme je do jiných prostředí, na základě nápodoby či opakování se žák učí řešit známé situace
- učíme žáky vhodné vzorce chování a komunikační dovednosti

3. *Kompetence komunikativní*

- vedeme žáky ke vhodné reakci na své jméno, souhlas či nesouhlas, poznávání známých osob a dorozumívání se s nimi
- žák se učí reagovat vhodným způsobem na jednoduché pokyny pomocí stejné struktury pokynů s využitím zrakové podpory pro lepší porozumění
- u žáků s nejtěžším postižením využíváme při komunikaci nesymbolickou komunikaci
- žák se učí vyjadřovat své potřeby, pocity, nálady nácvikem, verbálními i neverbálními prostředky

4. *Kompetence sociální a personální*

- nacvičené funkce komunikace žáci upevňují při návštěvě divadla, výletě, nakupování apod.
- učíme žáky navazovat kontakt a adekvátní dorozumívání se s okolím
- zařazením dechových, fonačních a rezonančních cvičení pro podporu hlasu si žák uvědomuje sám sebe

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu		
ŘEČOVÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo
<p>ROZVÍJENÍ KOMUNIKAČNÍCH DOVEDNOSTÍ</p> <p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> • reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby • snažit se o správné dýchání • vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty • znát své jméno a reagovat na oslovení jménem 	<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> • reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby • snažit se o správné dýchání • vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty • znát své jméno a reagovat na oslovení jménem 	<ul style="list-style-type: none"> • nácvik preverbálních dovedností (cvičení zrakové a sluchové pozornosti, napodobování pohybů a zvuků, střídání (já – ty), oční kontakt) • dovednosti nesymbolické komunikace (sociální a fyzická interakce, kombinované interakce) • průzkumné a senzomotorické hry • pasivní a aktivní dechová a fonační cvičení • aromaterapie • nácvik smrkání • nácvik hlásek a slov • oromotorika • využití AAK • hry a denní fázová cvičení na pochopení a používání sociálních slov • transfer naučených dovedností do praktického života • komunikační a pohybové hry s využitím oslovení

<ul style="list-style-type: none"> • znát jména nejbližších osob a spolužáků • umět pozdravit, poděkovat – verbálně nebo gesty • sdělit svá přání a potřeby – verbálním nebo nonverbálním způsobem • využívat komunikační počítačové hry 	<ul style="list-style-type: none"> • znát jména nejbližších osob, spolužáků, učitelů • umět pozdravit, poděkovat – verbálně nebo gesty • sdělit svá přání a potřeby – verbálním nebo nonverbálním způsobem • využívat komunikační počítačové hry 	<ul style="list-style-type: none"> • rytmizace a melodizace jmen • senzomotorické a psychomotorické hry (poznávání nejbližších osob) • hry na rozlišování výrazů obličeje a gest • spontánní a jednoduché tématické rozhovory, rozvoj slovní zásoby • modelové situace pro vyjadřování přání a potřeb – veškeré činnosti během dne, hry na obchod, lékaře, na restauraci... • podpora dalších funkcí komunikace • tvorba a rozvoj slovní zásoby pomocí reálných předmětů, obrázků a fotografií • kinetické hry na rozvoj jemné motoriky • nácvik a procvičování alternativního ovládání počítačových komunikačních programů • práce s počítačovými programy
--	--	---

Charakteristika vyučovacího předmětu

Smyslová výchova

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Smyslová výchova je obsahově totožný se vzdělávacím oborem Smyslová výchova, který je totožný se vzdělávací oblastí Člověk a jeho svět. Smyslová výchova rozvíjí psychické funkce prostřednictvím smyslového vnímání. Cílevědomým vytvářením vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči, rozvíjí jednotlivé smyslové analyzátory a jejich funkce, které jsou podmínkou správného vnímání, koncentrace pozornosti, prostorové, směrové a časové orientace a základem pro vytváření představ a pojmů.

Smyslová výchova rozvíjí zrakové, sluchové, chuťové a čichové vnímání, hmatové vnímání, vizuomotoriku a prostorovou orientaci prostřednictvím systematického procvičování v konkrétních situacích.

Cílem vyučovacího předmětu je uspokojování základních životních potřeb, upevňování hygienických a stravovacích návyků, orientovat se v okolí, vytváření základních schopností manipulace s předměty, poznávání a pojmenování základních barev, rozlišování, poznávání a třídění předmětů podle velikosti, barev, tvaru a zvuku, napodobování předváděných pohybů, napodobování a rozlišování zvuků, rozlišování a určování chuťových vlastností látek.

Obsah vyučovacího předmětu **Smyslová výchova** je rozdělen na tematické okruhy:

- *Rozvíjení zrakového vnímání*
- *Rozvíjení sluchového vnímání*
- *Rozvíjení hmatového vnímání*
- *Prostorová a směrová orientace*
- *Rozvíjení čichového a chuťového vnímání*

Vyučovací předmět je realizován v 1. – 10. ročníku s časovou dotací 5 hodin týdně.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu jsou uplatňovány k utváření klíčových kompetencí tyto postupy, metody a formy:

1. **Kompetence k učení**

- vedeme žáka k lepšímu porozumění jednoduchým pojmům, znakům a symbolům pomocí multisenzorického přístupu ve všech činnostech

2. **Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáka k orientaci v okolním prostředí a v časovém režimu dne vytvářením strukturovaného režimu dne v symbolické podobě odpovídající stupni porozumění žáka
- při komunikaci využíváme zrakovou podporu a vedeme tak žáka k pochopení jednoduchých příkazů a jejich plnění

3. **Kompetence komunikativní**

- vedeme žáka k reakci na jednoduché pokyny, vyjádření souhlasu či nesouhlasu, vyjádření své potřeby pomocí alternativní komunikace s vizuální podporou
- žák se učí reagovat vhodným způsobem na jednoduché pokyny pomocí stejné struktury pokynů s využitím zrakové podpory pro lepší porozumění
- u žáků s nejtěžším postižením využíváme při komunikaci nesymbolickou komunikaci
- žák se učí vyjadřovat své potřeby, pocity, nálady nácvikem, verbálními i neverbálními prostředky

4. **Kompetence sociální a personální**

- podporujeme vnímání jednotlivých částí těla a tím uvědomění si svého Já prostřednictvím různých podnětů

5. **Kompetence pracovní**

- senzomotorickými činnostmi navozujeme a rozvíjíme u žáka různé úchopy
- vedeme žáka k rozlišování velikosti a tvarů předmětů používáním různého materiálu, velikosti, váhy a struktury a rozvíjíme u žáka taktilně – kinestetické vnímání
- tříděním a manipulací s předměty denní potřeby si žák osvojuje jejich používání
- žák se podílí na jednoduchých praktických činnostech

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu		
SMYSLOVÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo
<p>ROZVÍJENÍ ZRAKOVÉHO VNÍMÁNÍ Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> • uchopit a manipulovat s předměty • rozlišovat tvary a barvy předmětů • poznat, řadit, skládat a třídít předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti • třídít obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty 	<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> • uchopit a manipulovat s předměty • rozlišovat tvary a barvy předmětů • poznat, řadit, skládat a třídít předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti • třídít obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty 	<ul style="list-style-type: none"> • senzomotorické činnosti zaměřené na rozvoj úchopu, manipulace a koordinace oko-ruka, vnímání prostoru oběma očima, jedním okem • vnímání velikosti, tvaru a polohy předmětů • hry na rozvíjení zrakového vnímání • rozlišování tvarů zrakem, dvou základních výrazně odlišných barevných předmětů • přiřazování podle barev a tvarů • poznávání, skládání a třídění předmětů, diferenciacní cvičení • řazení předmětů podle velikosti, tvaru a barev a manipulace s nimi • přiřazování obrázků (fotek) k předmětu, dvou stejných obrázků • třídění obrázků podle nadřazených pojmů – květiny, ovoce, zelenina, zvířata, oblečení, hračky • procvičování zrakové paměti,

<ul style="list-style-type: none"> • poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky • rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu • napodobit předvedené pohyby <p>ROZVÍJENÍ SLUCHOVÉHO VNÍMÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání • poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky 	<ul style="list-style-type: none"> • poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky, učitele • rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu • napodobit předvedené pohyby • reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání • poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky 	<p>poznávání změn a rozdílů na obrázcích</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznávání členů rodiny a osob ze svého okolí přímou interakcí • přiřazování fotografií spolužáků, osob z blízkého okolí, učitelů, sebezpozorování • denní časové úseky podle činností, obrázků nebo piktogramů • vizuomotorická koordinace a napodobování předvedených pohybů • nácvik reakce na oslovení, zavolání ve všech aktivitách • sluchově motorická cvičení • nácvik soustředěného sluchového vnímání pomocí zvuků • sluchová cvičení na poznávání a rozlišování zvuků s využitím zrakové podpory (zvonek apod.) • poznávání a rozlišování zvuků bez využití zrakové podpory • napodobování různých zvuků
--	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí • poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky • rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků <p>ROZVÍJENÍ HMATOVÉHO VNÍMÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládat základní sebeobslužné dovednosti • poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů 	<ul style="list-style-type: none"> • poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí • poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky • rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků • zvládat základní sebeobslužné dovednosti • poznat hmatem velikost, tvar a povrch předmětů 	<ul style="list-style-type: none"> • poznávání spolužáků, učitelů podle hlasu • nácvik soustředěného sluchového vnímání pomocí zvuků • cvičení na rozvíjení sluchové paměti • poznávání a rozlišování zvuků v přírodě (děje, zvířata, dopravní prostředky, hudební nástroje aj.) • rozlišování a určování zvuku podle směru, délky a intenzity • sluchově motorická cvičení a hry • poznávání zvuků spojených s denním životem a seznamování se s nepříjemnými zvuky, postupné překonávání pocitu strachu z nich • sebeobslužné dovednosti • rozvíjení hmatové percepce – dotyková terapie, stimulace a masáže rukou, prstů, dlaní • poznání předmětů podle vlastností
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> • třídit předměty na základě hmatu – podle velikosti a tvaru • poznat známé předměty podle hmatu • rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů (tvrdost, teplotu) 	<ul style="list-style-type: none"> • třídit předměty na základě hmatu – podle velikosti a tvaru • poznat známé předměty podle hmatu • rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů (tvrdost, teplotu) 	<ul style="list-style-type: none"> • třídění předmětů – podle tvaru a velikosti • manipulace a úchop předmětů různé velikosti a tvaru • poznávání předmětů hmatem a jejich pojmenování s využitím a bez využití zraku • rozlišování fyzikálních vlastností předmětů • haptické hry
<p>PROSTOROVÁ A SMĚROVÁ ORIENTACE</p> <ul style="list-style-type: none"> • vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru • orientovat se ve třídě, ve škole a ve svém nejbližším okolí • rozlišovat vpravo, vlevo • rozlišovat nahoře – dole, před – za, vedle • řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynu 	<ul style="list-style-type: none"> • vnímat prostor • rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru • orientovat se ve třídě, ve škole a ve svém nejbližším okolí • rozlišovat vpravo, vlevo • rozlišovat nahoře – dole, před – za, vedle • řadit, skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynu 	<ul style="list-style-type: none"> • pohybové hry v prostoru • směrová orientace v řadě, na ploše, v prostoru • orientace ve třídě, ve škole, v nejbližším okolí • nácvik orientace v prostoru – vpravo, vlevo • nácvik orientace v prostoru – nahoře, dole, před, za, vedle, vpředu, vzadu • umísťování předmětů podle pokynu

<ul style="list-style-type: none"> • rozeznat roční období podle základních znaků <p>ROZVÍJENÍ ČICHOVÉHO A CHUŤOVÉHO VNÍMÁNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozlišit jednotlivé chutě • poznat předměty čichem podle vůně • rozlišit vůně a pachy • poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky 	<ul style="list-style-type: none"> • rozeznat roční období podle základních znaků • rozlišit jednotlivé chutě • poznat předměty čichem podle vůně • rozlišit vůně a pachy • poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky 	<p>(na, ve, do, nad, pod, na začátku, na konci)</p> <ul style="list-style-type: none"> • řazení předmětů podle pokynů, řazení zleva doprava • příroda v ročních obdobích • rozvoj chuťové percepcce - rozlišit základní chutě (slaný, sladký, kyselý, hořký, chutný, nechutný) • poznávání chutí ovoce, zeleniny, potravin a nápojů • rozvoj čichové percepcce – nádech, výdech, foukání • nácvik poznávání předmětů podle vůně • specifické vůně potravin • rozlišování vůně – pachy, zápach a nelibé pachy • poznávání specifického pachu zkažených potravin a nebezpečných látek • nácvik ochranné čichové funkce
--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební výchova

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova je obsahově totožný se vzdělávacím oborem Hudební výchova, který je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Hudební výchova vytváří kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnost hudbu emocionálně prožít. Prostřednictvím hudebních činností rozvíjí sluch a motoriku žáků, podporuje i rozvoj řečových dovedností. Hudební činnosti mají také rehabilitační a relaxační význam.

Cílem vyučovacího předmětu je napodobování a rozlišování různých nehudebních a hudebních zvuků, rozlišování vybraných hudebních nástrojů podle zvuku, zvládnutí hry na tělo a jednoduché rytmické nástroje, soustředění se na poslech krátkých skladeb.

Vyučovací předmět je realizován v 1. – 10. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu jsou uplatňovány k utváření klíčových kompetencí tyto postupy, metody a formy:

1. *Kompetence k učení*

- používáme obrazový materiál, zástupné předměty či gesta pro znázornění předmětů, činností a vlastností v hudební oblasti a tím vedeme žáka k porozumění jednoduchým pojmům, znakům a symbolům
- vedeme žáka k používání učebních pomůcek za pomoci manipulace i experimentování s upravenými nástroji podle individuálních možností žáka

2. *Kompetence k řešení problémů*

- vedeme žáka k orientaci v okolním prostředí pomocí písni a poslechu s různou tematikou, poznávání hlasů a zvuků
- prostřednictvím experimentování se zvuky a poslechu relaxační hudby podporujeme žáky k překonávání pocitu strachu
- dodržujeme danou strukturu hudebních činností a na základě nápodoby či opakování osvojujeme u žáka postupy k řešení známé situace

3. *Kompetence komunikativní*

- žák se učí reagovat vhodným způsobem na jednoduché pokyny pomocí stejné struktury pokynů s využitím sluchové podpory pro lepší porozumění
- využíváme dechová a fonační cvičení a hudebně pohybové hry k podpoře pozdravu a reakci na pozdrav, k vyjadřování souhlasu a nesouhlasu
- zařazujeme poslechové skladby s různým emočním laděním a spojujeme je s vizuálním nebo motorickým symbolem a ukazujeme žákům možnost vyjádření pocitů a nálad

4. *Kompetence sociální a personální*

- využíváme dechová, rezonanční a rytmicko-pohybová cvičení s prvky muzikoterapie a tím podporujeme u žáků uvědomění si vlastní osoby prostřednictvím svého těla
- hudebními prostředky zajišťujeme atmosféru bezpečí a jistoty potřebné k navazování kontaktu s okolím a adekvátní reakce na své spolužáky a učitele

5. *Kompetence pracovní*

- přiřazováním, výběrem, experimentováním a hrou na rytmické i hudební nástroje vedeme žáky k rozlišování předmětů, k úchopu a účelné manipulaci s nimi

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu		
HUDEBNÍ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo
<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci a melodii • rozlišovat zvuky hudebních nástrojů • zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje • doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje 	<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládat správné dýchání, snažit se o správnou intonaci a melodii • vyjádření obsahu textu • rozlišovat zvuky hudebních nástrojů • zvládat zpěv jednoduchých písní s doprovodem hudebního nástroje • doprovodit sebe i spolužáky na jednoduché rytmické hudební nástroje 	<ul style="list-style-type: none"> • dechová, rezonanční a fonační cvičení • vokalizace a artikulovaný zpěv • vyjadřování obsahu písní pomocí AAK • poznávání a označování hudebních a rytmických nástrojů ve skutečnosti, v symbolické podobě, podle skutečného zvuku či nahrávky s účastí a bez účasti zraku • poznávání vlastností tónů (délka, výška, intenzita) a vyjadřování těchto vlastností pohybem • hry a činnosti na uvolňování mluvidel a tvorbu samohlásek • zpěv, vokalizace jednoduchých písní • hra na tělo, Orffův instrumentář • volné experimentování se zvuky s rytmickým nebo melodickým doprovodem • Orffův instrumentář - úchop a manipulace s rytmickými nástroji

<ul style="list-style-type: none"> • zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu • soustředit se na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby 	<ul style="list-style-type: none"> • zvládat jednoduchá rytmická cvičení a pohyb podle rytmického doprovodu • soustředit se na poslech relaxační hudby a jednoduché krátké skladby 	<ul style="list-style-type: none"> • posilování rytmu pomocí her, rytmické chůze a hudebně pohybových cvičení • pohybové hry s říkadly, jednoduché tance • vyjadřování rytmu a melodie pohyby celého těla • poslech živé produkované hudby, reprodukováné hudby různého žánru • poslech relaxační hudby – propojování s emocemi • muzikomalba a muzikoterapie
--	--	---

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je obsahově totožný se vzdělávacím oborem Výtvarná výchova, který je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Výtvarná výchova rozvíjí tvořivé schopnosti a dovednosti, dochází k poznávání prostředků výtvarného jazyka, k všestrannému prohlubování senzibility žáka. Pomáhá vyjadřovat emoce, podporuje přirozenou aktivitu a fantazii. Přispívá ke kultivaci žáků a rozvíjí jejich estetické cítění.

Při výtvarných činnostech dochází k rozvíjení tvořivosti při osobitém vidění světa, k poznávání různých výtvarných technik a prostředků. Výtvarné činnosti pomáhají rozvíjet zrak a motoriku žáků.

Cílem vyučovacího předmětu je rozvíjení individuálních schopností při vlastní tvorbě, vnímání a komunikaci, rozlišování základních barev a jejich používání ve výtvarném vyjádření, vyjadřování vlastních zkušeností přiměřenými prostředky a postupy.

Vyučovací předmět je realizován v 1. – 10. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu jsou uplatňovány k utváření klíčových kompetencí tyto postupy, metody a formy:

1. *Kompetence k učení*

- používáme obrazový materiál, zástupné předměty či gesta pro znázornění předmětů, činností a vlastností ve výtvarné oblasti a tím vedeme žáka k porozumění jednoduchým pojmům, znakům a symbolům
- vedeme žáka k používání výtvarných učebních pomůcek podle jeho individuálních možností

2. *Kompetence k řešení problémů*

- na základě nápodoby či opakování osvojujeme u žáka postupy k řešení známé situace, dodržujeme výtvarné postupy

3. *Kompetence komunikativní*

- podporujeme reakci, jednoduché pokyny či vyjádření žáka pomocí výtvarných činností zaměřených na rozvoj komunikačních funkcí (oslovení, vyjádření souhlasu, nesouhlasu, žádost, apod.)

4. *Kompetence sociální a personální*

- výtvarnými prostředky zajišťujeme atmosféru bezpečí a jistoty potřebné k navazování kontaktu s okolím a adekvátní reakce na své spolužáky a učitele

5. *Kompetence pracovní*

- podporujeme manipulaci s předměty a koordinaci oko – ruka, pomocí výtvarných činností osvojujeme u žáka různý úchop
- vysvětlením, strukturou a procesním schématem vedeme žáky k zvládnutí základních výtvarných technik a jednoduchých úkolů a tyto dovednosti uplatňujeme při práci s různým materiálem

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu		
VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo
<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládat základní dovednost pro vlastní tvorbu • používat na elementární úrovni prostředky a postupy • vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary • vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity • uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech 	<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> • vládat základní dovednost pro vlastní tvorbu • používat na elementární úrovni prostředky a postupy • vnímat základní vztahy mezi barvami (barevné kontrasty) a tvary • vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity • uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech 	<ul style="list-style-type: none"> • základní dovednosti pro práci v ploše a prostoru, manipulace s objekty • úchop nástrojů a manipulace • kresba a malba různými nástroji na různý povrch • netradiční výtvarné techniky • prostorová tvorba, modelování, poznávání jednotlivých barev, kontrast, tvary • vyjádření vlastních vjemů, zkušeností, představ, pocitů a emocí vybranými prostředky a postupy • muzikomalba, arteterapie • uplatnění vlastního těla • malba, kresba • prostorová tvorba a modelování • využití tradičních i netradičních materiálů a jejich kombinaci

Charakteristika vyučovacího předmětu

Pohybová výchova

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Pohybová výchova je obsahově totožný se vzdělávacím oborem Pohybová výchova, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Jeho úloha ve vzdělávacím procesu je důležitá, prolíná všemi předměty, které jej doplňují, rozšiřují a využívají. Pohybová výchova je zaměřena na zvládnutí základních pohybových dovedností a rozvíjení pohybové kultury. Prostřednictvím různých pohybových aktivit přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, k rozvoji řeči, pomáhá také k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti. Pohybová činnost tvoří základ rozvoje psychických procesů.

Cílem vyučovacího předmětu Pohybová výchova je uplatňování preventivních činností podporujících zdraví, dodržování zdravého způsobu života a ochrany zdraví, péče o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení, vnímání prožitků z pohybové činnosti, rozvíjení aktivní hybnosti a využívání pohybových schopností a dovedností, zvýšení koncentrace pozornosti, odreagování napětí a překonávání únavy, fyzickému a psychickému uvolnění, poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení, odstraňování mimovolných pohybů a stimulaci jednotlivých svalových skupin.

Vyučovací předmět je realizován v 1. – 10. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu jsou uplatňovány k utváření klíčových kompetencí tyto postupy, metody a formy:

1. **Kompetence k učení**

- fyzicky vedeme, dopomáháme žákovi při pohybové výchově a podporujeme jeho schopnost napodobit předvedené pohyby a činnosti
- přistupujeme k žákům individuálně, dle jejich potřeb a možností upravujeme cvičební náčiní
- podporujeme manipulaci i experimentování žáka s využitím učebních pomůcek
- osvojujeme pojmy a symboly, které odpovídají úrovni porozumění žáka, pomocí pohybových činností

2. **Kompetence k řešení problémů**

- vedeme žáka k pochopení a řešení známé situace na základě nápodoby či opakování při dodržování dané struktury pohybové výchovy
- využíváme různé rituály pro zahájení a ukončení činnosti

3. **Kompetence komunikativní**

- záměrně zařazujeme situace vedoucí ke spontánní komunikaci, které vedou k dorozumívání verbální i neverbální

4. **Kompetence sociální a personální**

- podporujeme vnímání jednotlivých částí těla prostřednictvím cvičení a vytváříme u žáka obraz své osoby prostřednictvím svého těla

5. **Kompetence pracovní**

- dbáme u žáka na osvojení nejjednodušších hygienických návyků a sebeobsluhy v rámci jeho možností
- zařazujeme převlékání do cvičebního oblečení, které vede žáka ke zvládnutí základních sebeobslužných dovedností

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu		
POHYBOVÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo
<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> • získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám • zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost • reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti • mít osvojeny základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů • rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh 	<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> • získat kladný vztah k motorickému cvičení a pohybovým aktivitám • zvládat podle pokynu přípravu na pohybovou činnost • reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti • mít osvojeny základní pohybové činnosti a dovednosti • zvládnout prostorovou orientaci • rozvíjet motoriku a koordinaci pohybů a poloh 	<ul style="list-style-type: none"> • pohybové hry a cvičení – motivační a napodobivé hry, pohybová cvičení s využitím tradičního i netradičního náčiní, průpravné hry • rytmická cvičení – chůze podle hudby • sebeobslužné dovednosti • příprava náčiní a nářadí s osvojením pojmů • nácvik jednotlivých cviků a cvičebních poloh • sluchově motorické hry • základní manipulace s míčem a s drobným náčiním • základní pohybové činnosti - lezení, chůze, běh, skoky, stoj apod. • prostorové hry • turistika a pobyt v přírodě, vycházky a pohyb po nerovném terénu, překážková dráha • hry ve vodě, adaptace na vodní

<ul style="list-style-type: none"> • zvládnout uvolnění a zklidnění organismu	<ul style="list-style-type: none"> • zvládnout uvolnění a zklidnění organismu	<p>prostředí, plavání s různými pomůckami</p> <ul style="list-style-type: none"> • hry ve sněhu, sáňkování, koulování • dechová cvičení, relaxační cvičení • prvky jógových cvičení
--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu Zdravotní tělesná výchova

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Zdravotní tělesná výchova je obsahově totožný se vzdělávacím oborem Zdravotní tělesná výchova, který je společně s Pohybovou výchovou součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Zdravotní tělesná výchova je formou tělesné výchovy, která se zřizuje pro žáky s trvale nebo přechodně změněným zdravotním stavem (III. zdravotní skupina). Využívá činností a zátěže, které nejsou kontraindikací zvýšené tělesné námahy. Zařazení žáků do Zdravotní tělesné výchovy se provádí na doporučení lékaře.

Zdravotní tělesná výchova aktivně rozvíjí hybnost žáků, správné držení těla a zvyšuje tělesnou zdatnost. K osvojení potřebných dovedností a návyků je třeba využívat vhodné motivace a činnosti, které posilují zájem žáků. Obsah musí odpovídat fyzickým, psychickým a zdravotním možnostem žáka, jeho zdravotnímu stavu a specifické postižení.

Cílem vyučovacího předmětu Zdravotní tělesná výchova je celkové zlepšení zdravotního stavu žáků, rozvíjení aktivní hybnosti a využívání pohybových schopností a dovedností, poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení, odstraňování mimovolných pohybů a stimulaci jednotlivých svalových skupin.

Vyučovací předmět je realizován v 1. – 10. ročníku s časovou dotací 4 hodiny týdně.

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu jsou uplatňovány k utváření klíčových kompetencí tyto postupy, metody a formy:

1. **Kompetence k učení**

- polohováním, fyzickým vedením, dopomocí a stimulací hrubé a jemné motoriky podporujeme motorické plánování a schopnost nápodoby různých předvedených pohybů a činností

2. **Kompetence k řešení problémů**

- používáme jednoduché pojmy a nezahlcujeme žáka množstvím informací, využíváme zrakovou podporu k pochopení a plnění jednoduchých příkazů
- vedeme žáka k pochopení a řešení známé situace na základě nápodoby či opakování

3. **Kompetence komunikativní**

- záměrně zařazujeme situace vedoucí ke spontánní komunikaci, které vedou k dorozumívání verbální i neverbální

4. **Kompetence sociální a personální**

- podporujeme vnímání jednotlivých částí těla prostřednictvím cvičení a vytváříme u žáka obraz své osoby prostřednictvím svého těla

5. **Kompetence pracovní**

- dbáme u žáka na osvojení nejjednodušších hygienických návyků a sebeobsluhy v rámci jeho možností
- zařazujeme převlékání do cvičebního oblečení, které vede žáka ke zvládnutí základních sebeobslužných dovedností
- navozujeme různé úchopy při manipulaci s pomůckami, které vedou k rozlišení velikosti předmětů

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo
<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách • zaujímat správné základní cvičební polohy • zvládat jednoduchá speciální cvičení • zvládat základní techniku speciálních cvičení podle pokynů 	<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> • uplatňovat správné způsoby držení těla v různých polohách • zaujímat správné základní cvičební polohy • zvládat jednoduchá speciální cvičení • zvládat základní techniku speciálních cvičení podle pokynů 	<ul style="list-style-type: none"> • dechová cvičení a cvičení pro správné držení těla, rozvíjení hrubé i jemné motoriky a koordinace pohybů • stimulace pohybu v prostoru, polohování a změny poloh • nácvik základních cvičebních poloh (stoj, leh, otočení se, sed, klek), cvičení koordinace pohybu • pohybové hry a činnosti s přihlédnutím ke specifice postižení • dechová cvičení, uvolňovací a relaxační cvičení • masáže, hry a cvičení ve vodě, pohybové hry, vnímání pocitů při cvičení • jednoduchá dechová, relaxační a uvolňovací cvičení se slovní pomocí • cvičení na rozvíjení jemné a hrubé motoriky a koordinaci pohybů • speciální cvičení dle specifiky postižení

Charakteristika vyučovacího předmětu Pracovní výchova

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Pracovní výchova je obsahově totožný se vzdělávacím oborem Pracovní výchova, který je totožný se vzdělávací oblastí Člověk a svět práce. Pracovní výchova zahrnuje pracovní činnosti, které vedou žáky k získání základních pracovních dovedností a návyků. Zaměřuje se na rozvíjení motorických schopností a dovedností, základních hygienických návyků a činností v oblasti sebeobsluhy. Rozvíjí také komunikační dovednosti při verbalizaci prováděných činností.

Cílem vyučovacího předmětu je získání základních hygienických a sebeobslužných návyků, rozvoj motoriky, získání základních manuálních zručností a pracovních dovedností, vnímání radostných prožitků z pracovních činností, které pomáhají seberealizaci, osvojení dovedností při používání a zacházení s pomůckami a drobným nářadím, získání schopností obsluhovat základní domácí spotřebiče, porozumění jednoduchým pracovním postupům, poznání pracovních činností, které napomáhají vytváření možných zálib, dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci.

Obsah vyučovacího předmětu **Pracovní výchova** je rozdělen na tematické okruhy:

- *Sebeobsluha*
- *Práce s drobným materiálem*
- *Práce montážní a demontážní*
- *Pěstitelské práce*
- *Práce v domácnosti*

Vyučovací předmět je realizován v 1. – 3. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně,
ve 4. – 7. ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně (1 disponibilní hodina)
v 8. – 10. ročníku s časovou dotací 4 hodiny týdně (2 disponibilní hodiny)

2. Výchovné a vzdělávací strategie

Ve vyučovacím předmětu jsou uplatňovány k utváření klíčových kompetencí tyto postupy, metody a formy:

1. *Kompetence k učení*

- přiřazováním, tříděním, praktickou manipulací, výběrem na slovní pokyn a činnostním učením vedeme žáky k poznávání a používání předmětů denní potřeby
- osvojené poznatky zařazujeme do režimu dne a spojujeme s životními situacemi
- provádíme manipulaci s různými pomůckami a drobným nářadím k osvojení dovedností při zacházení s těmito předměty a získání základních manuálních zručností a pracovních dovedností

2. *Kompetence k řešení problémů*

- využíváme neverbální komunikace a systémů AAK ke znázornění pracovní činnosti a podporujeme u žáka porozumění a plnění jednoduchých pracovních postupů

3. *Kompetence komunikativní*

- komunikujeme s žáky podle jejich individuální komunikační úrovně, dodržujeme stejnou strukturu a tím se žák učí reagovat na jednoduché pokyny, vyjadřuje své potřeby, pocity a nálady
- využíváme a navozujeme různé situace k podněcování spontánní komunikace žáků

4. *Kompetence sociální a personální*

- nacvičené vzory chování a komunikace žáci využívají při nakupování v obchodech, při společné přípravě jídel a úklidu
- vedeme žáky k navazování kontaktu a dorozumíváním se s okolím, učitelé a žáky zajištěním atmosféry jistoty a bezpečí

5. *Kompetence pracovní*

- dbáme u žáka na osvojení základních hygienických návyků a sebeobslužných dovedností v rámci jeho možností pomocí nápodoby, struktury, fyzického vedení a zrakové podpory
- vedeme žáky k samostatnému zvládnutí základních pracovních technik a tyto dovednosti uplatňujeme při práci s různým materiálem a v různém prostředí
- vedeme žáky ke vnímání radostných prožitků z pracovních činností, které pomáhají seberealizaci

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu		
PRACOVNÍ VÝCHOVA		
Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo
<p>SEBEOBSLUHA (SEBEOBSLUŽNÉ ČINNOSTI) Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání) • dodržovat klid a čistotu při stravování • umět používat příbor • udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí <p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami 	<p>Žák by měl</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti • dodržovat klid a čistotu při stravování • umět používat příbor • udržovat pořádek ve svých věcech a ve svém okolí • zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami 	<ul style="list-style-type: none"> • základní hygienické návyky, osobní hygiena, funkce a používání hygienických pomůcek • sebeobslužné činnosti, svlékání a oblékání oděvu, skládání a ukládání, obouvání, zouvání a šněrování bot • stolování a stravování, nácvik samostatného stolování • používání příboru • úklid osobních věcí na dané místo, úklid hraček, pomůcek, oblečení apod. • vlastnosti materiálu a jeho užití (přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, folie aj.)

<ul style="list-style-type: none"> • vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • pracovat podle slovního návodu • udržovat pracovní místo v čistotě 	<ul style="list-style-type: none"> • vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů • pracovat podle slovního návodu (i metodou AAK) • udržovat pracovní místo v čistotě 	<ul style="list-style-type: none"> • užití jednoduchých technik za pomoci pracovních pomůcek a různého materiálu (lidové tradice, zvyky a řemesla) • reakce na jednoduchý pokyn, práce podle jednoduché obrázkové předlohy, procesní schémata • mytí a úklid pomůcek a pracovní plochy
<p>PŘÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ</p> <ul style="list-style-type: none"> • zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami 	<ul style="list-style-type: none"> • zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi a konstruktivními hrami 	<ul style="list-style-type: none"> • konstruktivní hry – skládačky, puzzle, kostky • montáž, demontáž, manipulace s jednoduchými předměty • stavebnice různého typu
<p>PĚSTITELSKÉ PŘÁCE</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích • pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročná pokojivá i užitková rostlin • používat podle druhu pěstivelských činností správné pomůcky a náčiní 	<ul style="list-style-type: none"> • provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích • pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročná pokojivá i užitková rostlin • používat správné pomůcky a náčiní 	<ul style="list-style-type: none"> • vycházky do přírody, pozorování • základní podmínky pro pěstování rostlin (v bytě, na zahradě, ve skleníku) • pomůcky a náčiní pro práci na zahradě

<ul style="list-style-type: none"> • dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě <p>PRÁCE V DOMÁCNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • provádět drobné domácí práce – základní úklid, mytí nádobí, mytí podlahy • prostřít stůl pro běžné stolování • zvládnout nákup a uložení základních potravin • připravit jednoduchý pokrm podle pokynů • dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě • provádět drobné domácí práce • prostřít stůl pro běžné stolování • zvládnout nákup a uložení základních potravin • připravit jednoduchý pokrm, studené a teplé nápoje podle pokynů • používat kuchyňské náčiní • mít povědomost o zásadách zdravé výživy • dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti 	<ul style="list-style-type: none"> • zásady hygieny a bezpečnosti práce • drobné domácí práce (základní úklid, mytí nádobí i podlahy, praní drobného prádla) • seznamování s pravidly správného stolování a chování při stolování • prostírání a úklid stolu • nákup a skladování základních potravin • znalost základních potravin • příprava jednoduchých pokrmů, teplých a studených nápojů • práce s drobným kuchyňským náčiním • zásady zdravé výživy • zásady hygieny a bezpečnosti, práce s domácími spotřebiči • první pomoc
--	---	---